

PUOLUSTUSMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOK- SESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI SOTILASTIEDUSTE- LUSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Puolustusministeriö on pyytänyt tasavallan presidentin kanslialta lausuntoa otsikkoasiassa. Tasavallan presidentin kanslia kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa.

Sotilastiedustelusta ja siviilitiedustelusta vuonna 2019 annettu lainsäädäntö selkeytti tiedusteluyhteisön toimintaperiaatteita ja mahdollisti uudenlaisen tiedustelukulttuurin rakentamisen Suomeen. Nyt lainsäädännöstä saatujen kokemusten ja turvallisuusympäristön muutoksen sekä teknologisen kehityksen nopeuden johdosta lainsäädännön päivittäminen on ajankohtaista. Lainsäädännön ajantasaisuudesta huolehtiminen on keskeisessä asemassa vastattaessa hybridiuhkiin, jotka hyödyntävät demokraattisten järjestelmien katvealueita.

Kyberuhkien merkitys uhkaspektrissä on yhteiskuntiemme digitalisoitumisen myötä kasvussa. Siksi on keskeistä, että niiden havaitsemista ja torjuntaa parannetaan. Kyberulottuvuuden muutos luo tarpeita myös kansallisen turvallisuuden kannalta keskeisten käsitteiden kuten suvereniteetin määrittelylle, jotta viranomaisten toimivaltuudet voidaan tarkemmin sovittaa vallitsevaa todellisuutta vastaavaksi.

Uudistustyössä on laajemminkin huomioitava turvallisuusympäristöämme leimaava hybridivaikuttaminen ja luotava keinoja ja kykyjä torjua hybridivaikuttamista tehokkaasti ja ennakoivasti. Esimerkiksi tietoverkkojen kautta tehtävä vaikuttaminen tapahtuu käytännössä aina aseellisen voimankäytön kynnyksen alapuolella, jolloin toiminta on helpommin kiistettävissä ja jolloin mahdollisten vastatoimien vaihtoehdot jäävät rajallisiksi. Siksi lainsäädännön päivittäminen myös tältä osin on perusteltua.

On tärkeää, että sotilastiedustelulainsäädännön uudistustyössä huomioidaan 2019 voimaan astuneesta lainsäädännöstä kerätyt kokemukset. Sotilastiedustelun ja suojelupoliisin yhteistyö on lainsäädännönkin myötä tiivistynyt ja samaa kehityssuuntaa on syytä edelleen jatkaa. Lainsäädännön hyväksymisen jälkeen Suomi on myös liittynyt Natoon, joka on osaltaan tukenut tiedustelun tilannekuvan vahventamista.

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään uusia toimivaltuuksia ja arvioidaan sitä, missä menettelyssä näiden toimivaltuuksien käyttämisestä päätettäisiin. Muodollisen päätöksen tekisi tiedustelupäällikkö, mutta tätä ennen voisi olla tarpeen ottaa huomioon ulko- ja turvallisuuspoliittiset

näkökohdat nykyisen lain 15 §:n edellyttämällä tavalla. Luonnoksen mukaan ”kyseeseen voi tulla myös tasavallan presidentin ja ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan yhteinen kokous tai sitä vastaava kokoonpano tilanteen mukaan”. Kanslia ei pidä perusteltuna uuden kokoonpanon perustamista tätä tarkoitusta varten. Menettely tulisi sen sijaan perustaa lain 15 §:n 1 momentissa mainittujen tahojen konsultointiin tarpeen niin vaatiessa. Riittävää olisi näin ollen, että hallituksen esitykseen kirjattaisiin noudatettavasta menettelystä, että kyseeseen voi tulla valtiojohdon informointi lain 15 §:ssä mainittua menettelyä käyttäen. Kyseisten tahojen toimivaltaan kuuluu joka tapauksessa arvioida kysymystä siitä, onko jotakin asiaa tarpeen käsitellä TP-UTVA:n kokouksessa, joten tähän ei hallituksen esityksessä ole tarvetta ottaa kantaa.

Lauri Tierala
Kansliapäällikkö

Juha Rainne
Oikeudellinen neuvonantaja

TPK/198/2025-TPK-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: